

RAT *ESTONIA*

Juri Falik

ORESTEIA

Koreograafiline tragöödia 1 vaatuses
G. Aleksidze libreto Aischylose järgi.

Koreograafia ja lavastus: Gruusia NSV teeneline kunstitegelane GEORGI ALEKSIDZE

Dirigendid: Eesti NSV rahvakunstnik ERI KLAS

Eesti NSV teeneline kunstitegelane VALLO JÄRVI

Kunstnik: KUSTAV-AGU PÜÜMAN

Ballettmeistrid-repetiitorid: Eesti NSV rahvakunstnik HELMI PUUR
NADEŽDA TIHHONOVA

Kontsertmeistrid: REET KIVARI, ELNA KODRES, ELLIS LÖÖKE

Orkestri kontsertmeister: MATI UFFERT

Esietendus: 19. aprillil 1979. a.

Osades:

- Klytaimestra — NSV Liidu rahvakunstnik
TIIU RANDVIIR
Eesti NSV teeneline kunstnik
JUTA LEHISTE
TATJANA LAID
- Aigisthos — Eesti NSV teeneline kunstnik
JANIS GARANCIS
Eesti NSV teeneline kunstnik
VJATŠESLAV MAIMUSSOV
JEVGENI NEFF
- Agamemnon — ALEKSANDR BASIHHIN
ALEKSANDR BULDAKOV
- Orestes — Eesti NSV teeneline kunstnik
JANIS GARANCIS
JEVGENI BASIHHIN
IGOR BELJAJEV
MIHHAIL BOGATÖRJOV
- 2 korüfeed — SVETLANA BALOJAN
TATJANA BASSOVA
TAMARA BUROVA
LEMME JÄRVI
LIIDA KOSTANDI
TATJANA LEPALAN
TATJANA SOLOVKINA
- Koor — balletirühm

Etenduse juht — PEETER KARELL

Vanakreeka tragöödiate traditsioone järgides etendust alustab koor. Ta avaldab hirmu ja ärevuse endeid, mõtteid inimsaatuste muutlikkusest.

Kuninganna Klytaimestra ja Aigisthos peavad salanõu ning otsustavad tappa Trooja vallutaja Agamemnoni, kui see pöördub koju sõjaretkelt, et Aigisthos saaks valitsejaks.

Agamemnon saabub võidukana. Klytaimestra võtab kangelase petliku kiiduga vastu, ülistab ta vahvust ning annab truuduse- ja armuvandeid.

Aigisthos meenutab Klytaimestrale nende salaplaani. Agamemnon, kes midagi ei aima, saab surmahoobi. Viimasel eluhetkel kuningas neab truudusetut naist ja selle kurikavalat armukest.

Leinakoor meenutab õudset tegu, ennustab kättemaksu ja õigluse võitu.

Kuulnud Agamemnoni võidust Troojas, ta poeg Orestes pöördub koju maapaost, kuid rõõmsat kohutumist isaga ei tule: ema kõrval näeb ta hoopis Aigisthost. Hämmastunud Orestes nõuab Klytaimestralt selgitust. Ema vaikib ja Orestes hakkas aimama hirmsat tõe.

Aigisthost vaevab südametunnistus. Talle tundub, et teda jälitatakse, hirm kättemaksu ees ei anna talle rahu.

Klytaimestra püüab end õigustada. Ta ju armastab Orestest, nii nagu vihkab tapetud Agamemnonit ja ihkab Aigisthost. Talle viirastub surnud kuningas, Trooja vallutaja, uhke ja võidukas. Aigisthose ilmudes nägemus kaob. Aigisthos loodab Klytaimestra juures leida tuge ja lohutust.

Orestest vaevab kohusetunne. Ta jõuab selgusele, et vaid veretasu aitab õiglust jalule seada. Orestes tapab kahevõitluses Aigisthose. Valust sõgedana tormab Klytaimestra Orestese kallale ja muutub samuti kättemaksu ohvriks.

Taas ilmub koor, väljendades suurt muret ja rahutust.

*

JURI FALIK (1936) lõpetas 1960. aastal Leningradi konservatooriumi professor Aleksandr Strimeri tšelloklassis ja 1964. aastal sama õppeasutuse professor Boriss Arapovi kompositsiooniklassis.

J. Falik on kirjutanud Sümfoonia keelpilliorkestrile ja löökpillidele, Kontserdi suurele sümfoonia-orkestrile (aineks — legendid Till Ulenspiegelist), Kerge sümfoonia, Kontserdi oboele ja kammer-orkestrile, Kvinteti puhkpillidele, kolm keelpillikvartetti, Muusika keelpillidele, Eleegilise muusika kuueteistkümnemele keelpillile ja neljale tromboonile Igor Stravinski mälestuseks, vokaaltsükliks Anna Ahmatova ja Gabriela Mistrali sõnadele, Partiita orelile ja teisi teoseid.

Balleti «Oresteia» esietendus toimus 1968. aastal Leningradi Kirovi-nimelises ooperi- ja balletiteatris. 1973. aastal jõudis ballett ka Tbilisi Paliašvili-nimelise ooperi- ja balletiteatri lavale.

*

AISCHYLOS (525—456 e. m. a.), varasemaid kreeka kirjanikke, keda on nimetatud tragöödia isaks, kirjutas umbes 90 draamateost. Nendest on meie päevini säilinud 7 tragöödiat: «Palujannad», «Pärs-lased», «Seitse Teeba vastu», «Aheldatud Prometheus» ja triloogia «Oresteia» (osad: «Agamemnon», «Tõivutoojad», «Eumeniidid»).

Aischylose «Oresteia» ainetel on muuhulgas loodud Sergei Tanejevi (1895), Felix Weingartneri (1902) ja Darius Milhaud' (1922) samanimelised ooperitrioloogiad.

Lavastusala juhataja	— ÜLO MATESEN
Dekoratsiooniala juhataja	— ELSA MÄNDSALU
Kostüümiala juhataja	— LEIDA TALLO
Valgustusala juhataja	— EVALD RADIK
Grimm ja parukad	— ILLI-ANN KALE
Rekvisiidiala juhataja	— VÄINO VAHTRIK
Kunstnik-butafor	— META KALT
Pealayameister	— HEINO LILLIPUU

HIND 5 kop.